

ANALÝZA ZASTOUPENÍ ŽEN NA KANDIDÁTNÍCH LISTINÁCH PRO KRAJSKÉ VOLBY 2012

Bc. Vladimíra Briestenská, E.M.A.

Mgr. Veronika Šprincová

**NADACE
OPEN SOCIETY FUND
PRAHA**

Analýza vznikla
v rámci
projektu „Dámy
mají přednost!“
podpořeného
**Nadací Open
Society Fund
Praha**

FÓRUM 50%

Úvod

I když se zastoupení žen v české politice v posledních letech roste, v celosvětovém měřítku je stále **velice nízké**. V žebříčku sestavovaném Meziparlamentní unií figuruje Česká republika momentálně na **59. místě**¹, přičemž státy jako Súdán, Ekvádor nebo Srbsko se umístily na vyšších příčkách.

Většina lidí je přesvědčena, že problém nedostatečné účasti žen v rozhodování se týká především vrcholné politiky a situace v komunální a krajské politice je mnohem vyrovnanější. Platí to sice pro obecní zastupitelstva s 26 % podílem žen, nikoliv však v krajské politice, kde momentálně političky tvoří **pouhou 17,6% menšinu**. Jedná se o vůbec nejhorší skóre ze všech úrovní české politiky. A to i přesto, že po krajských volbách v roce 2008 se zastoupení žen v krajských zastupitelstvech oproti předchozímu volebnímu období o zhruba **2,5 procentních bodů** zvýšilo.

Následující analýza se detailně věnuje zastoupení a pořadí žen na kandidátních listinách pro krajské volby vybraných politických stran, neboť právě umístění na kandidátkách je klíčové. Stejně jako v minulých volbách je vidět markantní rozdíl mezi počtem žen na kandidátních listinách jednotlivých politických stran. Proto bude opět klíčové, která ze stran volby v daném kraji vyhraje a ovlivní tak celkové zastoupení krajských političek.

Podle aktuálních dostupných čísel, která naznačují mírný pokles počtu žen na kandidátních listinách, lze předpokládat, že po volbách jejich zastoupení v krajské politice **mírně klesne nebo zůstane stejné**. Velkou neznámou, která může kartami ještě hodně zamíchat, jsou místní krajská občanská uskupení či ad hoc sestavené koalice. Jejich volební výsledek může být pro konečné zastoupení žen určující podobně jako využití preferenčních hlasů.

Následující analýza je zaměřena na všechny kraje ČR. Zahrnuje analýzu jednotlivých kandidujících subjektů i situaci v celé České republice napříč kraji i volebními stranami. Abychom mohly jednotlivé kraje a politické subjekty porovnávat, zahrnuly jsme do analýzy pouze ty subjekty, které kandidují ve všech krajích ČR. Je jich celkem 8 – ČSSD, KSČM, NS-LEV 21, ODS, Piráti, Pravý blok, Svobodní a TOP09, která ve všech krajích kandiduje v koalici se Starosty. Strany jsou řazeny abecedně, všechna data v tabulkách pocházejí z přehledů Českého statistického úřadu zveřejněných na www.volby.cz.

Ve zvláštní části se pak budeme věnovat Straně zelených, která jako jediná v ČR uplatňuje při sestavování kandidátních listin genderové kvóty. V pěti krajích však kandiduje v širší koalici, proto nelze její výsledek přímo srovnávat s ostatními analyzovanými stranami.

---

¹<http://www.ipu.org/wmn-e/classif.htm>

Česká strana sociálně-demokratická

ČSSD nominovala na krajské kandidátní listiny **celkem 180 žen**, jejich podíl tvoří **necelou čtvrtinu**. Oproti minulým volbám je to **pokles o 2,5 procentního bodu**. Do první desítky nominovala sociální demokracie celkem 26 političek a do první pětičky pouze 12 žen, což odpovídá 20, resp. 18 %. Ve všech 13 krajích jsou ženy zastoupeny v první desítce a ve dvou krajích byly také nominovány do čela volebních kandidátek. Konkrétně se jedná o Ústecký a Liberecký kraj. V porovnání s ostatními stranami se však jedná o **relativně dobrý výsledek**: ČSSD obsadila mezi analyzovanými stranami pomyslné třetí místo. Jako ženám nejotevřenější se letos jeví Moravskoslezský kraj, kde byla za ČSSD nominována téměř třetina žen, nejméně kandidátek za tuto stranu je naopak v Jihočeském kraji (13 %). V obou krajích je však druhá příčka shodně obsazena ženami.

Oproti minulým volbám se situace v ČSSD **zhoršila, navíc lze očekávat celkově nižší zisk mandátů oproti minulým volbám**. Zastoupení sociálně-demokratických političek v nově zvolených krajských orgánech se proto oproti současnému stavu může mírně snížit.

Ženy na kandidátních listinách ČSSD ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	15 (ze 70)	21%	1 (4.)	2 (4., 7.)
Jihočeský	8 (z 60)	13%	1 (2.)	2 (2., 10.)
Plzeňský	14 (z 50)	28%	1 (4.)	1 (4.)
Karlovarský	13 (z 50)	26%	0	1 (8.)
Ústecký	17 (z 59)	29%	1 (1.)	2 (1., 7.)
Liberecký	11 (z 50)	22%	2 (1., 3.)	3 (1., 3., 9.)
Královéhradecký	9 (ze 48)	19%	0	1 (9.)
Pardubický	14 (ze 47)	30%	2 (3., 5.)	3 (3., 5., 9.)
Vysočina	10 (z 50)	20%	1 (4.)	2 (4., 9.)
Jihomoravský	19 (ze 70)	27%	0	1 (7.)
Olomoucký	18 (z 60)	30%	1 (5.)	3 (5., 9., 10.)
Zlínský	10 (ze 48)	21%	1 (3.)	3 (3., 8., 10.)
Moravskoslezský	22 (ze 70)	31%	1 (2.)	2 (2., 10.)
Celkem	180 (732)	25%	12 (18 %)	26 (20 %)

Komunistická strana Čech a Moravy

KSČM nominovala do krajských voleb celkem **196 žen**, a jejich podíl tvoří **stejně jako v předcházejících volbách 27 %**. Po Národních socialistech – levici 21. století (a Straně zelených) jde o druhý, resp. třetí nejlepší výsledek v rámci sledovaných stran. Nejvíce žen nominovala strana v Karlovarském kraji (38 %), který je však zároveň jedním ze dvou krajů, kde není ani jedna žena v první pětičce – kandidátky se tak umístily převážně na spodních, nevolitelných pozicích (v první desítce je žena pouze jedna, a to na 7. místě). V celkovém poměru je naopak nejhorší Olomoucký kraj s 22 % žen.

Rovněž zastoupení političek v první desítce je poměrně vysoké, celkem 29 žen, tedy 22 %, což KSČM řadí taktéž na druhé, resp. třetí místo. Do první pětičky se prosadilo celkem 16 žen. Oproti minulým volbám si ženy výrazně nepolepšily – zatímco v první pětičce došlo k mírnému zlepšení, situace na prvních 10 místech se naopak o 3 procentní body zhoršila. I přesto však lze tvrdit, že zastoupení žen v nově zvolených krajských orgánech bude **podobné jako nyní**. Na kandidátních listinách KSČM nalezneme pouze jedinou lídryni, a to v Pardubickém kraji.

Ženy na kandidátních listinách KSCM ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	19 (ze 70)	27%	1 (3.)	3 (3., 6., 10)
Jihočeský	15 (z 60)	25%	3 (2., 4., 5.)	3 (2., 4., 5.)
Plzeňský	13 (z 50)	26%	2 (2., 4.)	2 (2., 4.)
Karlovarský	19 (z 50)	38%	0	1 (7.)
Ústecký	16 (z 60)	27%	1 (3.)	2 (3., 9.)
Liberecký	15 (z 50)	30%	1 (2.)	1 (2.)
Královéhradecký	12 (ze 48)	25%	1 (2.)	3 (2., 6., 9.)
Pardubický	12 (ze 48)	25%	1(1.)	2 (1., 10.)
Vysočina	11 (ze 48)	23%	0	1 (9.)
Jihomoravský	20 (ze 70)	29%	1 (4.)	2 (4., 10.)
Olomoucký	13 (z 58)	22%	1(3.)	2 (3., 6.)
Zlínský	13 (z 50)	26%	2 (4., 5)	4 (4., 5., 7., 10.)
Moravskoslezský	18 (ze 70)	26%	2 (3., 5.)	3 (3., 5., 8.)
Celkem	196 (ze 732)	27%	16 (25 %)	29 (22 %)

Národní socialisté – levice 21. století

Tato strana vznikla teprve nedávno, proto se do přehledu dostává poprvé a nelze prosto srovnávat situaci na kandidátních listinách s předcházejícími volbami. Co do zastoupení žen se jí podařilo obsadit **nejvyšší příčku mezi sledovanými stranami**, a to jak s celkovým podílem žen na kandidátních listinách, tak na předních volitelných místech. Poměr žen v první pětici je shodný jako v případě KSCM (a nižší než u Strany zelených), v případě poměru na prvních deseti místech. V celkovém poměru žen na kandidátních listinách uspěla strana s 24 % ze všech hodnocených nejlépe (opět s výjimkou SZ – viz níže).

Za NS-LEV21 byly nominovány i dvě lídryně, a to ve Středočeském a Moravskoslezském kraji. Ve **dvou krajích je celkové zastoupení žen a mužů na kandidátních listinách paritní** – v Jihočeském kraji kandiduje 43 % žen a v Moravskoslezském 41 %. Nejméně žen strana nominovala ve Zlínském kraji, kde jich kandiduje 26 %. Celkové zastoupení žen na kandidátních listinách je tedy relativně vysoké ve všech krajích, v první desítku kandidují ženy ve všech krajích, do první pětice se žádná žena nedostala celkem ve třech krajích – Karlovarském, Pardubickém a Jihomoravském.

Ženy na kandidátních listinách NS-LEV 21 ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	22 (ze 66)	33%	1 (1.)	2 (1., 9.)
Jihočeský	24 (z 56)	43%	1 (2.)	1 (2.)
Plzeňský	16 (z 50)	32%	2 (3., 5.)	4 (3., 5., 6., 10.)
Karlovarský	15 (z 50)	30%	0	2 (9., 10.)
Ústecký	17 (ze 60)	28%	1 (5.)	2 (5., 9.)
Liberecký	19 (z 50)	38%	2 (4., 5.)	5 (4., 5., 6., 7., 8.)
Královéhradecký	21 (z 50)	42%	2 (2., 5.)	3 (2., 5., 10.)
Pardubický	13 (ze 47)	28%	0	1 (10.)

Vysočina	13 (ze 35)	37%	1 (5.)	2 (5., 7.)
Jihomoravský	26 (ze 70)	37%	0	1 (6.)
Olomoucký	20 (ze 60)	33%	2 (3., 5.)	3 (3., 5., 7.)
Zlínský	12 (ze 47)	26%	1 (2.)	1 (2.)
Moravskoslezský	29 (ze 70)	41%	3 (1., 3., 5.)	4 (1., 3., 5., 6.)
Celkem	247 (ze 711)	35%	16 (25 %)	31 (24 %)

Občanská demokratická strana

ODS do nadcházejících voleb nominovala v průměru 19 % žen, což je stejně jako v předcházejících volbách. Občanským demokratkám tentokrát připadlo celkem 141 míst na kandidátních listinách. Jaké je umístění žen na čelných místech kandidátek, tedy v první desítce nominovaných? Celkem zde nalezneme 15 političek, v první pětce pak pouze 7, což odpovídá 12, resp. 11 %. Zastoupení žen na volitelných místech je tedy velmi nízké: ženám připadla jen desetina míst. Většina ženských kandidátek obsadila již tradičně spodní příčky kandidátních listin. Celkem v pěti krajích (tedy ve 38 %) se v první desítce objevují jenom muži, a to Středočeském, Jihočeském, Královéhradeckém, Jihomoravském kraji a kraji Vysočina. Vůbec nejméně žen kandiduje ve Středočeském kraji – pouhých 9 %.

Na druhé straně je však potřeba zdůraznit, že celkem ve dvou krajích, Libereckém a Olomouckém, stojí v čele kandidátní listiny žena. Nejvíce žen strana nominovala v Karlovarském kraji – 27 %, kde se však první žena objevuje až na 6. místě. Porovnáme-li tato čísla s údaji z minulých voleb, nedošlo k výrazným změnám, pouze na prvních 5 místech došlo k mírnému zhoršení ze 14 na 11 %. Avšak v celkovém porovnání s ostatními stranami si ODS vede velmi špatně: patří k těm, které mají na kandidátních listinách nejméně žen (v celkovém počtu jsou horší jen Piráti a Svobodní, v první pětici má strana nejméně žen stejně jako Právý blok a v první desítce sdílí poslední místo v poměru žen a mužů spolu se Svobodnými). Situaci ve všech krajích zachycuje následující tabulka.

Ženy na kandidátních listinách ODS ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	6 (ze 70)	9%	0	0
Jihočeský	12 (z 57)	21%	0	0
Plzeňský	8 (z 50)	16%	1 (2.)	2 (2., 10.)
Karlovarský	12 (ze 45)	27%	0	2 (6., 8.)
Ústecký	14 (ze 60)	23%	0	1 (9.)
Liberecký	11 (ze 49)	22%	2 (1., 4.)	2 (1., 4.)
Královéhradecký	10 (ze 49)	20%	0	0
Pardubický	12 (z 50)	24%	1 (5.)	2 (5., 9.)
Vysočina	5 (ze 45)	11%	0	0
Jihomoravský	12 (ze 70)	17%	0	0
Olomoucký	15 (ze 60)	25%	1 (1.)	1 (1.)
Zlínský	13 (ze 50)	26%	1 (3.)	3 (3., 6., 9.)
Moravskoslezský	11 (ze 70)	16%	1 (4.)	2 (4., 8.)
Celkem	141 (ze 725)	19%	7 (11 %)	15 (12 %)

Česká pirátská strana

Další hodnocená strana je relativním nováčkem a nelze u ní proto sledovat vývoj oproti předchozím volbám. V celkovém zastoupení žen na kandidátkách obsadili Piráti se 15 % **poslední místo**. Častým vysvětlením takového výsledku bývá argument, že strana není pro ženy atraktivní a cílí zpravidla na mladé muže, kteří se zaměřují na IT technologie. Výkyvy mezi jednotlivými kraji však toto zdůvodnění nabourávají. Ve **čtyřech krajích** – Jihočeském, Karlovarském, Královéhradeckém a Olomouckém – sice strana nenominovala **ani jednu ženu**, naopak v Moravskoslezském kraji odpovídá zastoupení žen **kritické hranici**, tj. **30 %**, ženy se zde umístily i na předních místech (v první pěti jsou dvě, a to na 2. a 4. místě). Ve Středočeském kraji nominovali Piráti svoji jedinou lídryni. Zastoupení žen v první pěťce, resp. desítce není nijak vysoké – pouhých 13 %, mezi sledovanými stranami se však zdaleka nejedná o nejhorší výsledek.

Ženy na kandidátních listinách ČPS ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	4 (z 19)	21%	2 (1., 4.)	3 (1., 4., 7.)
Jihočeský	0 (ze 4)	0%	0	0
Plzeňský	4 (z 29)	14%	1 (5.)	1 (5.)
Karlovarský	0 (z 10)	0%	0	0
Ústecký	2 (z 16)	13%	1 (4.)	2 (4., 9.)
Liberecký	4 (z 15)	27%	0	3 (7., 9., 10.)
Královéhradecký	0 (ze 4)	0%	0	0
Pardubický	2 (z 11)	18%	0	2 (7., 10.)
Vysočina	1 (z 8)	13%	1 (3.)	1 (3.)
Jihomoravský	2 (z 19)	11%	0	2 (6., 10.)
Olomoucký	0 (z 10)	0%	0	0
Zlínský	1 (z 10)	10%	1 (3.)	1 (3.)
Moravskoslezský	6 (z 20)	30%	2 (2., 4.)	2 (2., 4.)
Celkem	26 (ze 175)	15%	8 (13 %)	17 (13 %)

Volte Pravý Blok-stranu za ODVOLAT.polit.,NÍZKÉ daně,VYROVN.rozp.,MIN.byrokr.,SPRAV.just.,PŘÍMOU demokr. WWW.CIBULKA.NET

Ani další hodnocená strana nemá v současné době v krajích své zástupce a zástupkyně, i když na politické scéně působí delší dobu. Zastoupení žen na kandidátkách Pravého bloku zhruba odpovídá průměrnému zastoupení žen v české politice – činí 22 %. Nejvíce žen strana nominovala ve Středočeském kraji – stejně jako v případě Pirátů se jí v tomto **jednom kraji** podařilo dosáhnout **kritické 30% hranice**. V Libereckém kraji obsadily ženy **první dvě místa** kandidátní listiny. Naopak v Plzeňském a Zlínském kraji **kandidují pouze muži**.

Ženy na kandidátních listinách PB ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	12 (ze 40)	30%	1 (2.)	2 (2., 9.)
Jihočeský	2 (ze 13)	15%	1 (4.)	2 (4., 9.)
Plzeňský	0 (z 12)	0%	0	0

Karlovarský	4 (z 20)	20%	0	0
Ústecký	3 (ze 13)	23%	1 (5.)	1 (5.)
Liberecký	2 (z 8)	25%	2 (1., 2.)	2 (1., 2.)
Královéhradecký	4 (ze 14)	29%	1 (3.)	3 (3., 8., 9.)
Pardubický	8 (z 29)	29%	0	1 (10.)
Vysočina	5 (z 22)	23%	0	2 (6., 8.)
Jihomoravský	3 (ze 13)	23%	0	2 (6., 10.)
Olomoucký	1 (ze 7)	14%	1 (4.)	1 (4.)
Zlínský	0 (ze 7)	7%	0	0
Moravskoslezský	3 (ze 17)	18%	0	1 (7.)
Celkem	47 (z 215)	22%	7 (11 %)	17 (13 %)

Strana svobodných občanů

Další stranou, která se rozhodla usilovat o získání mandátů ve všech krajích ČR, jsou Svobodní. Z hlediska zastoupení žen na kandidátních listinách si strana **nevede příliš dobře** – v celkovém počtu je po Pirátech druhá nejhorší s 16 %, v první pěti má méně žen jen ODS a Právý blok, v poměru žen v první desítku jsou Svobodní spolu s ODS s 12 % nejhoršími ze všech sledovaných stran.

Její přístup k nominaci žen do krajských voleb je velmi podobný jako v případě ODS, výraznější 3% rozdíl je jen v celkovém poměru nominovaných žen. Obě strany jako jediné ze všech analyzovaných stran nedosáhly ani v jednom kraji kritické 30% hranice, blíží se jí pouze v Karlovarském a Olomouckém kraji, kde je zastoupení žen za tuto stranu vůbec nejvyšší – činí 27 %. Lídryni nominovala strana pouze jednu, a to v Jihočeském kraji. Nejmenší zastoupení žen za tuto stranu je v Královéhradeckém kraji, kde ženy tvoří pouhých 4 % všech nominovaných.

Ženy na kandidátních listinách Svobodných ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	7 (ze 69)	10%	0	0
Jihočeský	6 (z 58)	10%	1 (1.)	1 (1.)
Plzeňský	1 (z 21)	5%	0	0
Karlovarský	13 (ze 48)	27%	0	1 (7.)
Ústecký	7 (z 59)	12%	0	1 (7.)
Liberecký	3 (z 18)	17%	2 (2., 3.)	3 (2., 3., 7.)
Královéhradecký	2 (ze 45)	4%	1 (3.)	1 (3.)
Pardubický	4 (z 27)	15%	0	1 (6.)
Vysočina	10 (ze 47)	21%	0	1 (7.)
Jihomoravský	10 (z 66)	15%	1 (2.)	2 (2., 6.)
Olomoucký	15 (z 55)	27%	1 (2.)	2 (2., 6.)
Zlínský	9 (ze 46)	20%	1 (2.)	2 (2., 7.)
Moravskoslezský	2 (ze 14)	14%	1 (4.)	1 (4.)
Celkem	89 (573)	16%	8 (12 %)	16 (12 %)

TOP 09 a Starostové (koalice)

Průměrné zastoupení žen na kandidátních listinách koalice politických stran TOP 09 a Starostové je relativně nízké, a to **jenom 19 procent**. V porovnání s kandidátními listinami ostatních hodnocených stran jde spíše o **špatný výsledek**. V přepočtu to znamená, že TOP 09 a Starostové nominovali do krajských voleb pouze **138 političek**. Na druhou stranu je **zastoupení političek v první desítce kandidátů vyšší než u dvou největších stran, ODS a ČSSD**. V případě první pětice je na tom TOP 09 shodně jako ČSSD a lépe než vládní ODS. Pozitivní je také skutečnost, že celkem v šesti krajích jsou ženy mezi prvními třemi nominovanými kandidáty a ve dvou krajích, Ústeckém a Libereckém, jsou ženy na čele kandidátek. Navíc jsou ženy obsazeny v první desítce ve všech 13 krajích.

Zdaleka nejvíce žen bylo za TOP 09 v koalici se Starosty nominováno v Olomouckém kraji, kde se za tuto stranu uchází o mandát 35 % žen, což je ovšem v porovnání s ostatními kraji výjimečně dobrý výsledek, ve všech ostatních krajích tvoří podíl žen méně než čtvrtinu, nejhůře je na tom Jihomoravský kraj s pouhými 9 % ženských kandidátek.

Ženy na kandidátních listinách TOP 09 ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	13 (ze 70)	19%	3 (1., 2., 4.)	3 (1., 2., 4.)
Jihočeský	11 (ze 60)	18%	1 (5.)	2 (5., 8.)
Plzeňský	8 (z 50)	16%	0	1 (8.)
Karlovarský	11 (ze 48)	23%	0	3 (8., 9., 10.)
Ústecký	13 (ze 60)	22%	1 (1.)	2 (1., 8.)
Liberecký	9 (ze 50)	18%	2 (4., 5.)	2 (4., 5.)
Královéhradecký	8 (z 49)	16%	0	1 (10.)
Pardubický	7 (z 45)	16%	1 (3.)	2 (3., 9.)
Vysočina	9 (ze 48)	19%	0	2 (8., 10.)
Jihomoravský	5 (ze 70)	9%	1 (2.)	1 (2.)
Olomoucký	19 (z 55)	35%	1 (4.)	3 (4., 6., 10.)
Zlínský	11 (z 50)	22%	1 (2.)	3 (2., 8., 10.)
Moravskoslezský	14 (ze 70)	20%	1 (2.)	2 (2., 10.)
Celkem	138 (ze 726)	19%	12 (18 %)	27 (21 %)

Strana zelených

Strana zelených nebyla do přehledu zahrnuta, jelikož v pěti krajích kandiduje v koalici s jinými subjekty a lze proto jen stěží porovnávat genderové složení kandidátních listin v jednotlivých krajích, protože jejich podoba je někde výsledkem dohody více různých subjektů. Přesto se zde u nominací za SZ a koalice, v nichž kandiduje, krátce zastavíme. Důvodem je fakt, že Strana zelených je jedinou českou politickou stranou, která při sestavování kandidátních listin závazně uplatňuje genderovou kvótu. Zajímalo nás tedy, jak se toto pravidlo uplatnilo při reálném sestavování kandidátek, a to i v krajích, kde strana neměla na výslednou podobu listin absolutní vliv.

Průměrné zastoupení žen na kandidátních listinách SZ (včetně koalic) tvoří **33 %**, což je **druhý nejlepší výsledek** ze všech hodnocených stran – o dva procentní body SZ předstihla NS-LEV 21. **Účinek genderové kvóty se tak výrazně projevil zejména v umístění žen na kandidátních listinách** – v první pětici a v první desítku je poměr žen vysoký, více než třetinový. Strana také nominovala **tři ženy jako lídryně** kandidátních listin v Jihomoravském, Zlínském a Moravskoslezském kraji. Zdaleka nejlepšího výsledku – přesně polovičního zastoupení žen a mužů na kandidátní listině – dosáhla strana (resp. koalice, jejíž je součástí) v Libereckém kraji. Naopak nejméně žen – opět v koalici – bylo nominováno v kraji Olomouckém, kde poměr žen na kandidátních listinách činí pouze 22 % a v první pětici jsou pouze muži (nejvýše postavení kandidátka je až na 8. místě).

Ženy na kandidátních listinách SZ* ve volbách do krajských zastupitelstev 2012

Kraj	Počet kandidátek celkem	Procentní podíl kandidátek	Počet žen na prvních 5 místech (pořadí)	Počet žen na prvních 10 místech (pořadí)
Středočeský	21 (z 69)	30%	1 (2.)	3 (2., 6., 10.)
Jihočeský	19 (z 60)	32%	2 (2., 5.)	4 (2., 5., 7., 9.)
Plzeňský	14 (z 50)	28%	2 (2., 5.)	3 (2., 5., 8.)
Karlovarský (koalice SZ, KDU-ČSL, Hnutí OOJJ?!)	14 (z 50)	28%	1 (4.)	3 (4., 6., 7.)
Ústecký (koalice SZ, Hnutí PRO kraj!)	21 (z 60)	35%	1 (2.)	2 (2., 10.)
Liberecký (koalice Změna pro Liberec, SZ, Nezávislí)	25 (z 50)	50%	2 (2., 4.)	4 (2., 4., 7., 9.)
Královéhradecký (SZ, Změna pro Hradec)	19 (z 50)	38%	2 (3., 4.)	3 (3., 4., 10.)
Pardubický	16 (ze 46)	35%	2 (2., 4.)	5 (2., 4., 6., 8., 10.)
Vysočina	17 (ze 49)	35%	2 (2., 4.)	4 (2., 4., 7., 10.)
Jihomoravský	27 (ze 67)	40%	2 (1., 4.)	4 (1., 4., 6., 9.)
Olomoucký (koalice SZ, KDU-ČSL)	12 (z 55)	22%	0	2 (8., 10.)
Zlínský	15 (ze 45)	33%	2 (1., 3.)	4 (1., 3., 6., 10.)
Moravskoslezský	18 (z 69)	26%	3 (1., 3., 4.)	4 (1., 3., 4., 8.)
Celkem	238 (z 720)	33%	22 (34 %)	45 (35 %)

*a koalic, ve kterých je zastoupena

Situace v celé České republice

Jak už vyplynulo z předchozí analýzy, situace v jednotlivých stranách se **velmi liší**. Obecně se však potvrzuje základní trend, že strany na levé straně politického spektra a Strana zelených (uplatňující genderové kvóty) nominují více žen než strany napravo od středu, jak je patrné i z následující tabulky. Překvapením je ne příliš dobrý výsledek KSČM, které se jako jediné podařilo dosáhnout paritního zastoupení ve svém poslaneckém klubu. Do krajských voleb však strana vyslala pouze 27 % žen, v první pěti pak ženy tvoří průměrně čtvrtinu, což je pokles i oproti volbám do zastupitelstev měst a obcí v roce 2010.

Strana	Podíl žen celkem	Podíl žen v první pěti	Podíl žen v první desítce
ČSSD	25%	18%	20%
KSČM	27%	25%	22%
NS - LEV 21	35%	25%	24%
ODS	19%	11%	12%
Piráti	15%	13%	13%
Pravý blok	22%	11%	13%
Svobodní	16%	12%	12%
TOP 09 + STAN	19%	18%	21%
Zelení	33%	34%	35%
Celkem ČR	28%		

Když se podíváme na **genderové složení všech kandidátních listin**, tedy i těch stran, které kandidují pouze v některých krajích, zjistíme, že průměrné zastoupení žen činí necelých **28 %**, což je zhruba **o 1,5 procentního bodu méně než v předchozích volbách** v roce 2008. Strany letos nebyly příliš ochotné nominovat ženy ani **do čela kandidátních listin** – nejvíce jich nominovala Suverenita – Blok Jany Bobošíkové a Strana zelených, které umístily ženy do čela kandidátní listiny celkem ve třech krajích. Zelení na Moravě a ve Slezsku (v Jihomoravském, Zlínském a Moravskoslezském kraji), Suverenita naopak v Čechách (ve Středočeském, Jihočeském a Ústeckém kraji). Strany, které kandidují ve všech krajích ČR, nominovaly ženy do čela kandidátky maximálně pouze v 15 % případů (tj. dvě lídryně) – k těmto stranám patří ČSSD, NS-LEV 21, ODS a TOP 09, zbývající strany mají pouze jednu lídryni, tj. 8 %.

Rozdíly však nepanují jen mezi jednotlivými stranami, ale i mezi kraji. Z následující tabulky je patrné, že co do celkového zastoupení žen na kandidátních listinách je na tom nejlépe **Karlovarský kraj**, kde strany celkově nominovaly **31 % žen**. Rozdíly mezi kraji nejsou nijak dramatické, nejméně žen kandiduje na **Vysočině**, kde tvoří ženské kandidátky **23 %** všech kandidujících.

Z následující tabulky je pak zřejmé, že větší rozdíly mezi kraji panují co do počtu žen na čelných místech kandidátek. Zatímco ve dvou krajích – v Plzeňském kraji a na Vysočině – nenominovala ženu do čela kandidátky ani jedna ze stran, v Libereckém kraji je lídryň hned 6 (24 %) a ve Středočeském kraji nominovalo do čela kandidátky ženu celkem 5 politických subjektů – na prvních místech všech kandidátních listin je tak 19 % žen.

Kraj	Podíl žen celkem	Počet lídryň	Poměr lídryň
Středočeský	29%	5	19%
Jihočeský	27%	2	9%
Plzeňský	24%	0	0
Karlovarský	31%	1	5%
Ústecký	28%	3	12%

Liberecký	30%	6	24%
Královéhradecký	28%	3	13%
Pardubický	28%	3	13%
Vysočina	23%	0	0
Jihomoravský	26%	3	12%
Olomoucký	27%	3	14%
Zlínský	29%	1	4%
Moravskoslezský	27%	4	14%
Celá ČR	28%		

Závěr

Vzhledem k aktuální politické situaci a všeobecné nespokojenosti občanů a občanek se stavem země je konečný výsledek voleb – nejen z genderového hlediska – poměrně obtížně předvídatelný. Jasnější odpověď neposkytují ani výzkumy veřejného mínění, které se mnohdy ve svých prognózách výrazně rozcházejí. Na druhou stranu je zřejmé, že co do zastoupení žen v krajských zastupitelstvech, se žádné revoluce po volbách nejspíš nedočkáme. Rozdíly mezi jednotlivými subjekty jsou sice relativně velké, co se však týče velkých politických stran, nejsou rozdíly nijak dramatické a příliš se neliší ani poměr žen nominovaných ve volbách v roce 2008. Na základě složení kandidátních listin lze předpokládat, že se zastoupení žen v krajích mírně sníží nebo zůstane stejné.

Konečný výsledek však bude záviset na (ne)využití preferenčních hlasů. Jak ukázaly sněmovní volby v roce 2010, změna systému preferenčního hlasování výrazně přispěla k historicky nejvyššímu počtu žen zvolených do PS PČR – 14 poslankyň ze 44 získalo mandát právě díky přímé podpoře v podobě preferenčních hlasů. Letos budou mít voliči a voličky stejně jako v minulých volbách dispozici 4 preferenční hlasy, ovšem letos poprvé bude i ve volbách do zastupitelstev krajů kandidujícím stačit k „postupu“ na první místo pouze 5 % všech hlasů pro danou stranu, což může celkový výsledek voleb – podobně jako v případě Poslanecké sněmovny – zásadně ovlivnit.

NADACE
OPEN SOCIETY FUND
PRAHA

© Fórum 50 %, o. p. s.
2012